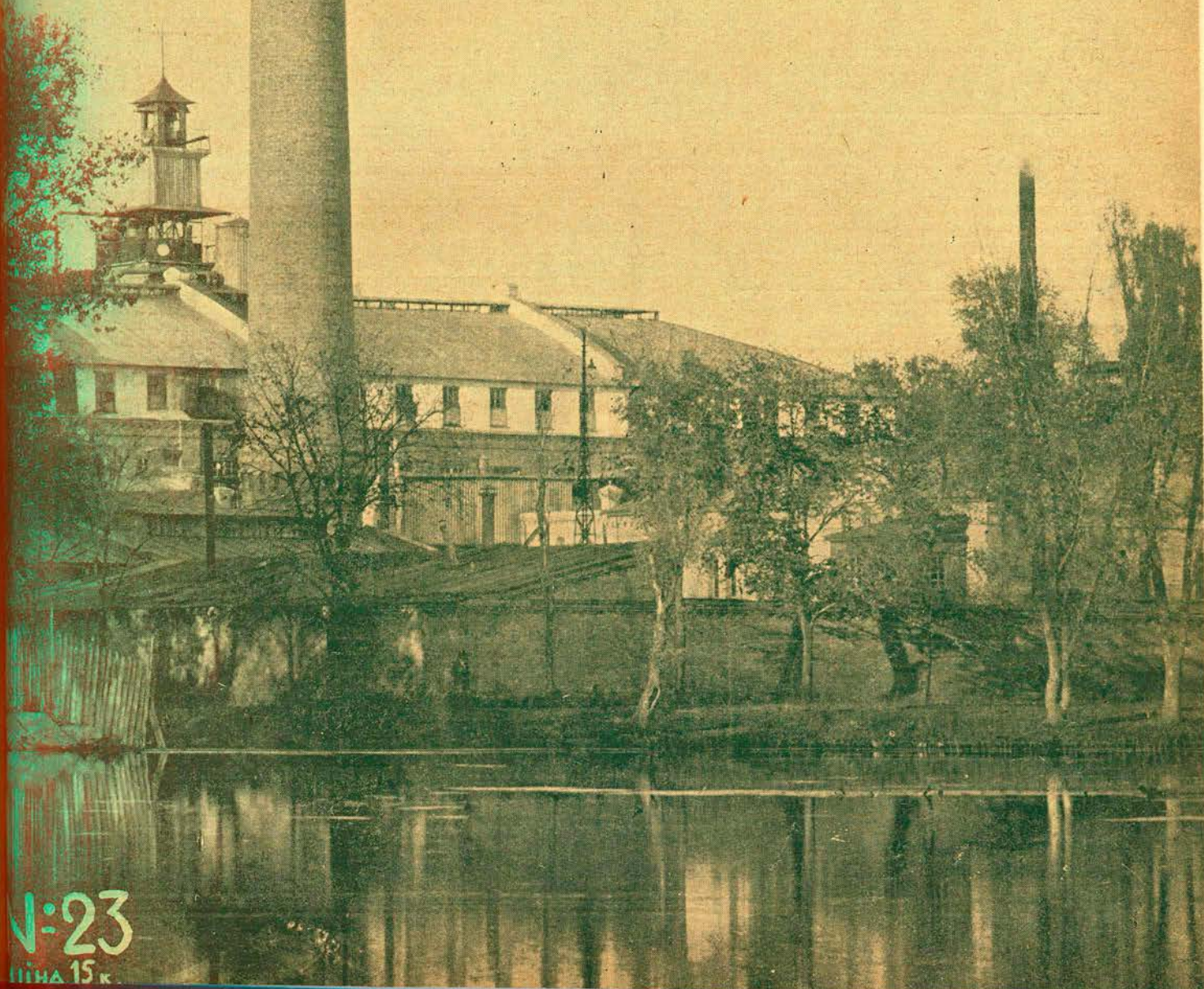

ВСЕСВІТ

К6176

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА 4

№23

ЦІНА 15к

ДОМАШНИЙ ЭЛЕКТРОТЕХНИК

САМОУЧИТЕЛЬ

Устройство домашнего освещения, звонков, сигнализации, телефонов. Изготовление гальванических элементов, аккумуляторов, трансформаторов, выпрямителей. Радиоприемные установки, детекторные, ламповые, с антенной и без антенны. Электрооборудование клубов и изб-читален, установка проекционных фонарей и кино-аппаратов электрооборудование КЛУБНЫХ СЦЕН и проч. с 138 рис. и пояснит. чертеж. Цена 2 р. 75 к. с пересылкой.

***** Книжный склад „КНИГОВЕД“, Москва 19, ул. Герцена, № 22, БИС. *****

ИСПОЛЬЗУЙТЕ ЛЕТНИЙ ОТДЫХ! ИНОСТРАН. ЯЗЫКИ

научайне по нов. методу Мертнера, не треб. заучив. слов и правил. Доп. Гос. Учен. Советом. Самоучитель немецк. яз. в 10 вып. в обработке Б. Шмелева Ц. 2 руб. 85 к. Курс английск. яз. в 60 лекциях А. Богушевского Ц. 3 р. 15 к.

ПОЛНЫЙ СПРАВОЧНИК ПО ФИЗКУЛЬТУРЕ

Одобен Лен. Сов. Физкульт. 600 стр. 100 рис. Легкая атлетика. Шведская гимнаст. Спорт—зимний, водный, гребной, парусный. Французская борьба. Дзю-джитсу. Бокс. Фехтование. Тяжелая атлетика. Ханд-бол. Хоккей. Фут-бол. Баскет-бол. Цена с пересылк. 2 р. 90 к.
Адрес: Москва ул. Герцена 31 -22.
Кооп. Т-во „Современник“

Проф. АВГУСТ ФОРЕЛЬ.

ПОЛОВОЙ ВОПРОС Краткое огл. Происхождение живых существ. Беременность. Половое стремление. Сексуальная любовь. Истою. формы половой жизни. Половые болезни. Половые извращения. Половая гигиена. Цена за 2 тома 4 р. 50 к.

В. СЕРЕЖНИКОВ.

САТИРА И ЮМОР Сборн. лучших сатирических и юмор. произвед. прошл. и нового врем. для чтения и декламации, 330 стр. в переплете. Ц. 2 р. 35 к.

В. Всеволодский-Гернгрос.

Искусство декламации для начин. и совершенств. Ц. 1 р. 65 к.

ИГРЫ ОСТРОУМИЯ. Задачи. Курьезы. Шутки. Головоломки и проч. из разн. област. жизни и знания по кн. „Развлечения на досуге“. Ц. 2 р. 50 к.

ФОКУСЫ И ЗАНИМАТЕЛЬНЫЕ ОПЫТЫ по книге „Физика в развлечениях“. 138 стр. больш. форм., 186 рис. Цена 1 р. 80 к.

Все цены указаны с пересылкой. Заказы и деньги направлять:

Кооп. Т-во „Современник“
Москва, ул. Герцена, 31-22.

ЕДИНСТВЕННОЕ РУКОВОДСТВО КРОЙКИ „ДРУГ ПОРТНОГО“

по новой пропорциональной системе статского, военного и детского платья на основании 4-х главных мерок

Дамского платья

на основ. 5-ти главн. мерок для всякой фигуры и телосложения, системы в сантиметрах и масштабах. Изд. 2-е Д. ЛЕВИТАНУС. 1927 года, 122 стр. С 150 чертежами альбомного размера. Цена 5 р. 60 к. С пересылкой высылает наложен. плат. без задатка.

Книжный магазин „ТРУД“ Москва. Центр. Моховая 15-В

1-й УКРАИНСКИЙ САНИТАРНО-БАКТЕРИОЛОГИЧЕСКИЙ ИНСТИТУТ

НАРКОМЗДРАВА У. С. С. Р.

(Директор — профессор С. И. ЗЛАТОГОРОВ)

ВЫРАБАТЫВАЕТ

Сыворотки: противодифтеритную, противострептококковую противоскарлатинозную, противодизентерийную, противобазедовую, противотетаническую, противоменингок., стафилок., нормальную лошадиную.

Вакцины: противогонококковую, скарлатинозную, тифозную, холерную, дизентерийную, гриппозную, коклюшную, стрептококковую, стафилококковую, стерильн. молоко

Культуры и питательные среды

Фильтраты: стрептокок., стафилокок. (по Безредка)

Туберкулин

Антитиреондин жидкий

Фитин: в капсулах, таблетках и в порошке

Фито-мука: питательн. детская мука, содержащая фитин

Сыворотки Трунечека

Фито-Феррин

Прейс-куранты, литература и образцы высылаются бесплатно по первому требованию

ГЛАВНЫЙ СКЛАД: Харьков, Пушкинская ул. 14.
Телефон № 5-90.

№ 23
3-го червня
1928 року

ВСЕСВІТ

ХАРКІВ,
вулиця Карла
Лібкнехта № 11

Фундатор В. БЛАКИТНИЙ

НА ОБКЛАДИНЦІ — СМІЛЯНСЬКА ЦУКРОВАРНЯ. — ДИВИСЬ НАРИС „КРАЇНА ЦУКРУ“

Г. В. ПЛЕХАНОВ

Ні одна партія в світі так високо не цінила значіння теоретичної науки, як партія Леніна, партія більшовиків. Надаючи величезного значіння революційній практиці, революційному досвідові, більшовики завжди надзвичайно уважно ставилися до питань теорії. Більшовик, що не бажає теоретично підсилити свого практичного революційного досвіду, більшовик, що не розуміє значіння революційної теорії, теорії марксизму, теорії лєнінізму, — кепський більшовик, він серйозної допомоги партії дати не може.

Лєнін, як ніхто, розумів значіння теоретичного знання для революціонера. Саме тому Лєнін так високо цінив Плєханова, так часто підкреслював потребу кожному молодому більшовикові знати Плєханова. Лєнін був сам одним із учнів товаришів Плєханова. Не одне покоління ширих революціонерів училося свого часу марксизму, справжньої революційності, справжньої відданості робітничій класі на творах Плєханова. Блискуче, одшліфоване, повне глибокого знання революційне слово Плєханова не один рік підіймало до революції нові кадри революціонерів.

Наше покоління, покоління молодих революціонерів, що вирросло не так давно, або в дні Жовтневої революції, або пізніше, знає Плєханова як опортуніста, як меншовика. Але те саме покоління повинно знати Плєханова перших двох десятиліть його революційної діяльності, повинно знати Плєханова — блискучого борця проти дрібнобуржуазного, народництва й буржуазного лібералізму першого періоду нашої революції.

Плєханов розпочав свої революційні дні в лавах народників. Але дуже швидко чіткі симптоми що-раз дужчого революційного руху робітничої класи, перші зустрічі молодого Плєханова з петербурзькими робітниками, вказали Плєханову його справжнє місце. Завзято і з великим успіхом вивчає Плєханов науку положення марксизму, практику робітничого революційного руху. Плєханов став одним з найкраще освічених марксистів свого часу і нечувано стійко починає прищеплювати ідеї революційного марксизму робітничим масам Росії.

Плєханов бере участь у першій марксистській організації „Союз визволення труда“, він — один з її організаторів. З того часу робітничий рух у Росії на протязі багатьох років проходить під незмінним проводом Георгія Валєнтиновича Плєханова.

Плєханов був у перші роки одним з найширших товаришів Лєніна. Дуже поважаючи свого молодого приятеля і ставляючись до нього з великою увагою, Плєханов укупі з ним, укупі з Лєніном буде першу соціал-демократичну організацію в Росії. Плєханов спільно з Лєніном блискуче провадить боротьбу з пер-

шими соціал-опортуністами і на протязі багатьох років твердою рукою тримає прапор революційного марксизму. Людина з рідкою освітою, блискучий промовець, Плєханов своїм ясним словом витрує все неревольюційне, все опортуністичне.

Усе те, що написав Плєханов тоді, — а тоді написав він чимало своїх теоретичних праць — це великий вклад у справу популяризації та розвитку марксистських ідей. Блискуча його праця „До питання про розвиток моністичного погляду на історію“ вихвала не одну сотню, не одну тисячу революціонерів у душі діалектичного матеріалізму, в душі революційного марксизму. Але той могутній розум, той блискучий революціонер не зумів до кінця днів своїх донести того прапора, що його він так успішно свого часу підніс.

Через довге своє перебування в еміграції, відірваний від робітників, від революційного руху в Росії, довгий час зв'язаний зносинами з опортуністичними ватажками європейської соціал-демократії, Плєханов помалу, крок за кроком, починає здавати свою революційну непримиренність, свою марксистську ортодоксальність. І коли спалахнула революція 1905 року, нічого іншого крім обивательських слів „не треба було братися за зброю“ не знаходить Плєханов для оцінки великої генеральної репетиції революційного повстання пролетаріату.

На якийсь час, не надовго, піднявшись знову на революційні східці, Плєханов в часі реакції знаходить ще в собі сили разом з Лєніном боротися за революцію. Але вже вичерпалися сили старого революційного борця і він безнадійно котиться остаточно до опортуністичного меншовизму.

Плєханов відходить від революції, він у таборі соціал-шовіністів, він агітує за світову війну.

Плєханов помер 30-го травня 1918 року противником Жовтневої революції, Плєханов не зумів побачити в великій соціальної революції підсумків тієї революційної роботи, що її він свого часу розпочав.

Проте, навіть в останні дні свого життя, коли меншовицькі та есерівські його товариші збирали сили на розстріл організаторів і творців Жовтневої революції, Плєханов з ними не пішов.

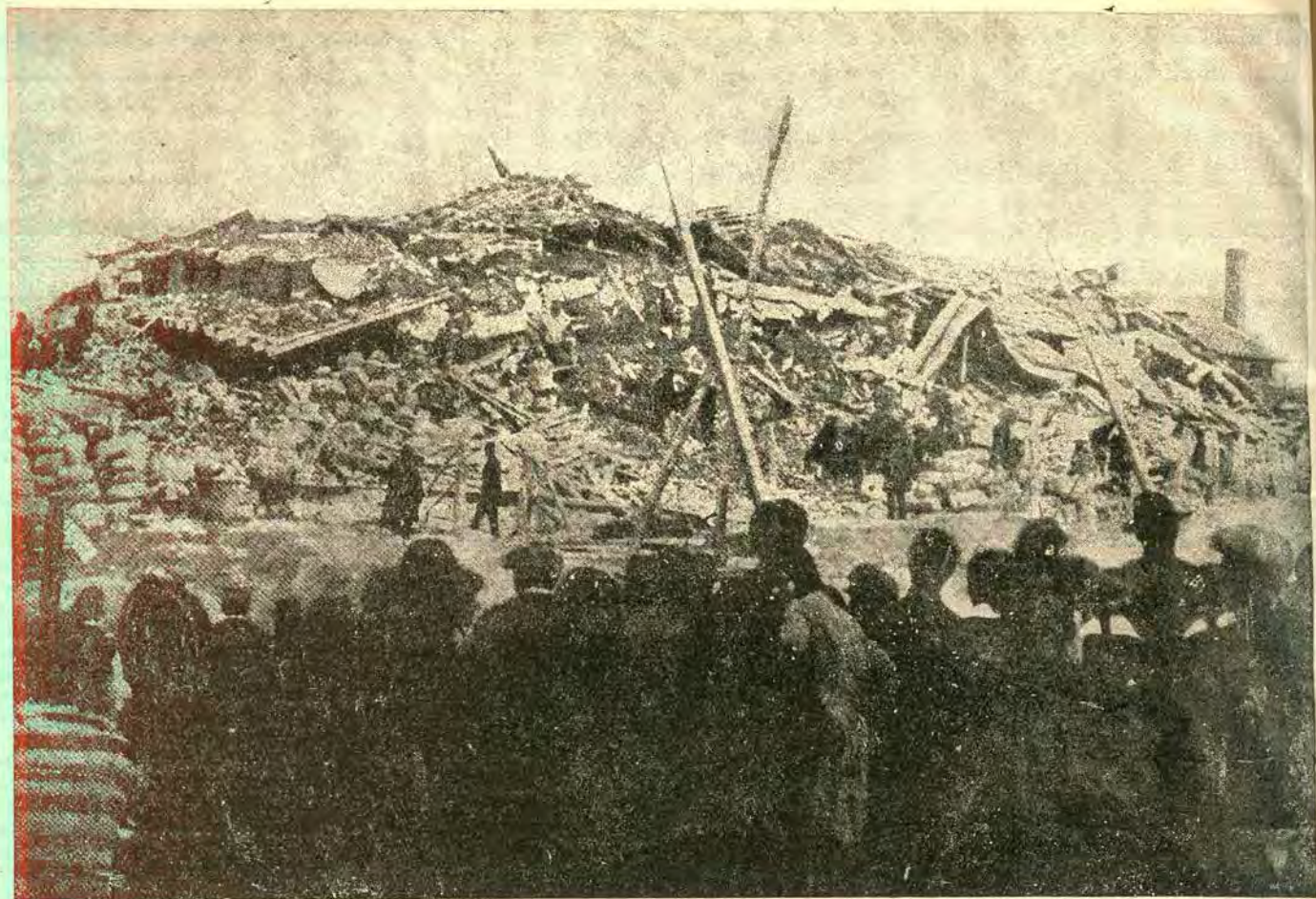
Останні слова Плєханова, що дійшли до нас, були: „Я 30 років віддав робітничій класі, я її не стану розстрілювати, навіть коли вона помиляється“.

Плєханов помер противником Жовтневої революції, але велика революційна літературна спадщина, що її залишив Плєханов, його блискучі праці з теорії марксизму довго ще правитимуть за теоретичний підручник для революційних практиків Жовтневої революції.

Гр. Ципін

Погруддя В. Г. Плєханова роботи акад. І. Я. Гінсбурга

Землетрус у Болгарії. Руїни шестиповерхового бетонного банківського будинку в Чернівці

ГОРДА ЯГДЕ

Оповідання Конрада Берковича

Переклад з англійської Осв. Бургадта

КУРГУЗОВІ Мегметові, ватажкові татарського племені, у піст Рамазан померла його кохана жінка Саганде. Ото ж Байрам, що святкується після посту, був цього року найсумнішим святом його життя.

Кургуз Мегмет був останній у довгому родоводі ватажків. Як і предки його, родився він на широкій рівній низині, що чотирикутником лежить між Дунаєм та Чорним морем і, як і батько його, був необмежений володар свого племені, дарма що Добруджа — країна, де він народився — спід влади турецької перейшла в румунську.

Зміна ця мало відбилася на племені Кургузовому. Ніякий уряд не міг приборкати татар, що живуть серед мочарів, бо вони — тільки вони одні — знають стежки, що ними можна дістатися на мохом порослі пасовища, де вони живуть, і де їхні арабські коні завжди гуляють на волі, бо загоняють їх у стайні лише за два тижні до великого ярмарку в Констанці.

Кургуз Мегмет дуже полюбив свою Саганде. Через рік по шлюбі розлучився з двома іншими жінками, заплативши батькам їхнім удвоє більше золота, ніж дістав од них, і мирно зажили вони удвох з ніжноголосою кучерявою донькою імама.

Двадцять років прожили вони щасливим подружжям. Він довіряв їй і ніколи не боявся кидати саму підчас своїх частих торговельних подорожей; а торгував він кіньми, вівцями та медом з іншими татарськими племенами або циганами, що часами ставали табором на їхній рівнині.

І ось, у перші дні дев'ятого місяця, саме в піст Рамазан, Саганде занедужала на лихоманку, а через два дні й душу віддала. На очах чоловіка і старого хаггі-лікаря — вона вся витяглась, широко розплющила очі і стулила губи. Гарно прожила вона своє життя, гарно й умерла.

Але Кургуз Мегмет широкі кохав свою Саганде, а тому, втративши її, вдався в тугу велику. Весь час думав за неї і ніяк не міг звикнути до думки, що далі сам-один вікуватиме в своїй хатині. Перечасувавши три тільки місяці, подався він шукати нової жінки. Огож вдовував він недовго; це означало, що

він був щасливий у шлюбному житті, а тому не хотів жити самотно.

Надягши широченні сині шаровари зі срібними пряжками під коліньми, бурнус, оторочений найкращим каракулем, високу червону феску, набивши кишеню золотими дукачами і найкращого засідавши коня, поїхав він шукати собі жінки серед своїх земляків, що живуть по мочаристих рівнинах Добруджі.

Три місяці їздив Кургуз, багато бачив жінок, але ні одна не стала йому до вподоби, і лише на четвертий місяць, вже повернувши коня додому, зустрів він Ягде, доньку Османа Алі, і поклав собі взяти її за жінку.

Осман Алі зустрів Кургуза з великою пошаною, але коли гість виклав йому своє бажання, сивоволосий дід заявив, що ніколи не розлучиться зі своєю донькою, зі своєю улюбленою Ягде. Він називав її короною свого життя, коштовним діамантом, втіхою й радістю старечих літ.

Кургуз, пригладивши своє чорне волосся, так міцно прирмужив очі, що вони стали подібні до вузьких щілинок під спадистим лобом, і спитав:

— Скажи, Османе Алі, скільки дукачів треба тобі заплатити за корону твого життя, скільки за коштовний діамант і скільки за втіху й радість серця твого? Кажі просто, бо я хочу одружитися з Ягде, дарма що раз тільки оком на неї скинув. Кожна річ має свою ціну. Та ще найближчої весни приведу я тобі шість найкращих лошат з мого пасовища; таких не знайти тобі у всій Добруджі.

Сім день і сім ночей торгувалися вони, а на восьмий день поклав Осман свою дочку і сказав, що видає її за Кургуза. Показавши на купу зозота, що насипав Кургуз, він мовив:

— Ти повинна пишатися, донько моя, бо з того часу, як рід наш живе у Добруджі, ніхто ще за жінку не платив стільки золота.

Але Ягде, зневажливо відкинувши голову, відповіла:

— Не хочу бути його жінкою. Він уже старий і в батьки мені годиться. Сандер Суліман, молодий і гарний, ще більше заплатить; досить мені тільки слово йому сказати.

— Може воно й так, але Сандер Суліман спізнився, — сказав батько. — Ти тепер жінка Кургузова. Він за тебе гроші заплатив. А що при гостеві ти так зухвало розмовляєш із батьком, то ще заким сонце заїде залишиш цю хату. Імам повинчає вас у хаті твого чоловіка.

Ягде метнулася до дверей, але враз її вхопила дужа рука Кургузова; зваливши її на тапчан, він разом з батьком звязав їй руки й ноги. Вони стежили за нею, покурюючи свої кальяни, аж поки зайшло сонце. Тоді батько передав Ягде Кургузові, що сидів уже на коні. Посадивши дівчину попереки сідла поруч себе і обнявши її лівою рукою, Кургуз рушив у дорогу.

Довгі сутінки літнього задушливого вечора давно вже перейшли в темну ніч, коли Кургуз зупинився коло струмка, щоб коня напоїти і промочити своє пересохла горло.

— Ягде, жінка моя, мабуть п'яти хоче?

Дівчина докірливо подивилась йому в вічі.

— Ти сам знаєш, що з того часу, як побачила тебе, то нічого ще не пила, крім сліз гірких.

Кургуз посміхнувся і привів її у жмені води. Напоївши, розв'язав їй руки і дозволив, щоб сама розв'язала собі ноги. Він переміг у собі потужне бажання поцілувати її прегарні руки і маленькі тендітні ніжки. Довго дивилися вони одне одному в вічі, ні слова не мовлячи, а тоді Ягде сказала:

— Чому з усіх дівчат, кого ти зустрів, ти мене саме обрав?

— Бо дуже ти мені вподобалася, — відповів Кургуз.

— Тоді знай, що заплатив шістьсот дукачів за люту кицьку з гострими кігтями. Поганий з тебе купець. Краще продай мене Сандеру Суліманові, він дасть тобі вдвоє більше, ніж ти заплатив. Отож, невигідно купивши, можеш вигідно продати. Користайся з нагоди, бо для тебе я завжди буду вовчиця.

— Радісно мені таке від тебе чути, — сказав Кургуз і в темряві очі йому аж заблищали. — Дуже радісно. Двадцять років провів я з жінкою покірною, як ягнятко. А тепер переміна — буде у мене вовчиця.

Так кажучи, Кургуз різав хліб і мастив його медом. Ягде, двічі відкусивши своїми гострими білими зубками, відклала набік шматок і сказала:

— Я їстиму твій хліб і мед, але ніколи не буду твоєю жінкою. Затям це, Кургузе Мегмете. За шістьсот дукачів ти міг би купити шість жінок, кращих за мене, що радо підуть до тебе жити. Ти ще не такий старий, щоб так дорого платити за жінку. А зі мною спокою не матимеш.

Поганий з тебе купець. Мій батько обчирив тебе. Він знав, що незабаром ти мене назад повернеш, і тоді він ще більше залупит з Сандера Сулімана.

На це Кургуз відказав:

— Двадцять років у моїй хаті панував спокій, а тепер Алах послав мені жінку, що його порушить. Та мушу тебе попередити, що давно вже люде звуть мене „приборкувач диких коней“. Найдикиших коней у Добруджі доводилося мені приборкувати. В руках моїх яка завгодно кобила стає покірлива, немов то ягня, їсть із рук моїх і радіє, коли я на неї гляну. Повір мені, батькові твому не дожити до того дня, коли я тебе поверну. Що ж до Сандера Сулімана, то я його зовсім не знаю і нічого поганого не можу сказати.

„Рус-фото“

Новий естонський посол у Москві Юліус Сельман (посередині), ліворуч — т. Єнукідає, праворуч — т. Калнін

Так закінчилася перша розмова між молодим та нареченою. Коли вона, стомлена, заплющила очі, Кургуз закутав її у свій бурнус. Вона спала, а він милувався її гарним, гордим обличчям і думав, як весело буде в його хатині, коли туди ввійде Ягде.

Одне тільки лихо було в його житті в Саганде — те, що вона була бездітна. Він сподівався, що Ягде подарує йому сина, втіху йому на старість.

І ледве зайнявся ранок, як Кургуз, доторкнувшись до руки ще сонної дівчини, сказав, що час вирушати.

— Засідлай коня, — сказала вона, пригладжуючи своє распатлане волосся.

Був південь, коли вони під'їжджали до дому Кургузового.

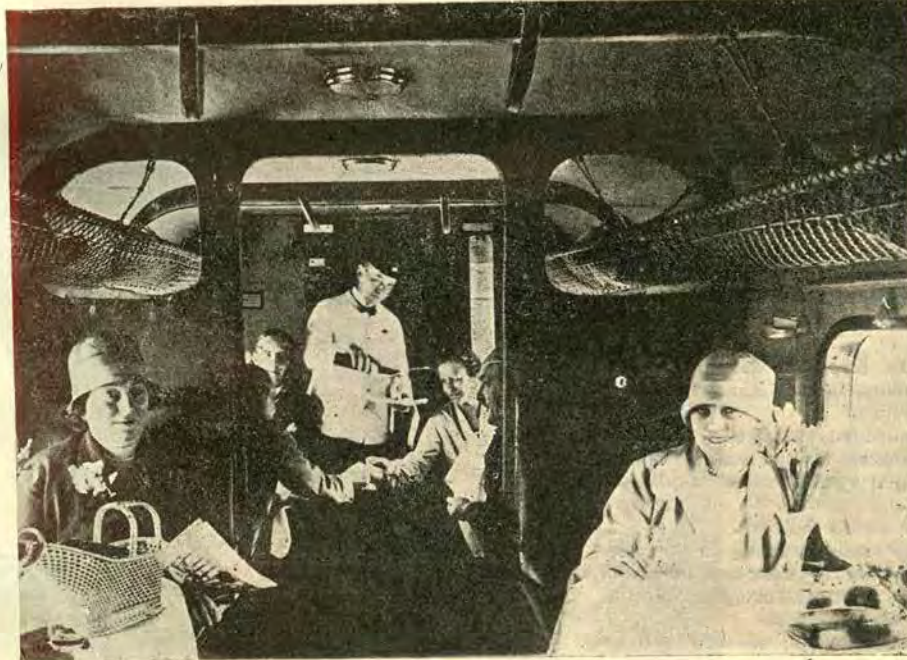
Ягде була ще не вінчана, а тому й не носила покривала. Зібралася ціла юрба подивитися на наречену ватажкову. Він вже людам сказав, що заплатив за неї шістьсот дукачів; люде знали, що він не викине стільки грошей, а тому сподівалися побачити найкращу в усій Добруджі жінку.

Та як же були вони здивовані, побачивши пилком припалу дівчину, що сердито до них повернулася спиною. Мати Кургузова, в згоді зі звичаєм, підійшла до дівчини, щоб привітати її, подивитися на її лице та на руки. Але Ягде, ледве стара доторкнулась до неї, відскочила вбік і просичала:

— Не підходь.

Я дочка Османа Алі. Його предки були хани, а не конокради. Я назавжди залишуся дочкою Османа Алі, ніколи не стану за жінку Кургузові Мегметові. Хай мене вб'ють, але назавжди залишуся дочкою Османа Алі.

Жінки затулили вуха, щоб не слухати образ; чоловіки здивовано позирали на Кургуза Мегмета, не знаючи, що їй сказати.

Комфорт на сучасних пасажирських аеропланах. Один з німецьких курсових аеропланів з чудово влаштованим рестораном

Фото „Ратан“

Живі ноги — останнє досягнення буржуазної реклами панчох і черевиків на вітринах у Берліні. Ноги мусять виробляти рухи танцю „Чарльстон“

— Я заплатив за неї шістьсот дукачів, друзі мої, шістьсот золотих дукачів. Вона норвиста, як усі чистокровні, але це мені саме й в до вподоби.

Велика радість приборкати оттаку.

Люди сміялись, жартували разом з ватажком, потім провели його до хати.

Залишившись на самоті з Ягде, Кургуз примружив свої маленькі очі і сіпнувся до неї. Але вона немов тільки на це й чекала: відскочила вбік, і в руці її блиснув кинджал з перламутровим держачком.

— Поганий з тебе купець, Кургузе Мегмете. Ніколи тобі не вдасться поцілувати мене, наблизитись до мене за жінку. Затам-но мов слово — ніколи!

Ватажок розгладив волосся на голові, посміхнувся й сказав:

— Сьогодні імам нас повинчає. Краще приготуй собі покривало з оцього шовку.

— Залюбки. Огідно мені, що на мене дивляться твої люде. Жінки твого племені — бридкі, чоловіки — то справжні шакали, а сам ти з них найогидніший.

Кургуз, подумавши, вийшов з хати і попросував до чоловіків, що сиділи на муріжку.

Старий Катідже звернувся до нього з такими словами:

— Всі ми знаємо, Кургузе Мегмете, що, не розміркувавши, ти нічого не робиш. Що ти швидко після смерті Саганде здумав одружитися — це найкраща пошана її пам'яті. Видно, що вона тебе кохала, що з нею щасливий ти був, а тому не хочеш жити самотній. Але я, як старший, хочу тобі, сину мій, сказати, що жінки з Османового роду крутої вдачі, що тяжко їх узяти в шори. Боюся, що порушить вона твій спокій.

Але Кургуз, вислухавши старого, засміявся.

— Кургуз Мегмет ще ні разу не прогадав ві в одній справі, а за Ягде я заплатив шістьсот дукачів. Хай наймолодший з вас зараз же покличе імама, а жінки хай готують усе для весілля.

Татари позіскакували на ноги і побігли до своїх хат.

— Сьогодні весілля Кургуза Мегмега! Жінка його — перша красуня нашої землі! Слава Алахові! — вигукували вони.

На залізному триніжкові повішено великого казана, налито його водою, а коли вода закипіла, туди почали кидати цілі туші недавно зарізаних баранят.

Готувалися до загального бенкету.

Чоловіки поралися коло казана з м'ясом, а біля другого казана жінки готували риж на півав. Вони весело цвірінькали та співали шлюбних пісень, славлячи Ягде й Кургуза.

Коли великого казана догори накладено було м'ясом, наперед виступив старий Катідже і в піснях почав оповідати історію Кургузового племені. Після нього сам Кургуз, високо підкинувши свою феску та знявши взуття, почав оповідати, як шукав собі

жінку. Він розповів, що вже цілком зневірився, аж раптом зустрів Ягде. Побачивши її, враз відчув себе молодим і ладний був заплатити за неї які завгодно гроші. Він радів і дякував Алахові та його єдиному пророкові Магометові за ласку його.

Аж дві години Кургуз співав і танцював, переказуючи свою Одисею. Всі слухали його затаївши подих. Жінки сиділи трохи осторонь, щоб не заважати чоловікам говорити те, чого жінкам слухати не належить. Молоді парубки біля своїх коней на стайнях спокійно чекали кінця Кургузової пісні. А коли той скінчив, вони під'їхали верхи на конях і, вишикувавшись двома лавами, почали гарцювати навколо чоловіків, що сиділи на землі.

Кружляючи, вони все дужче прискорювали темп і, нарешті, пустили коней чвалем, і тоді на повній ході почали витинати різні штуки: одні танцювали на сідлі, інші підкидали вгору ятагани й кинджали, щоб потім спритно на льоту їх спіймати.

Далі вершники, оточивши Кургузову хату, почали співати весільну пісню, закликаючи Ягде вийти з хатини і показатися їм на очі, заким імам ще лиця її не закрив покривалом.

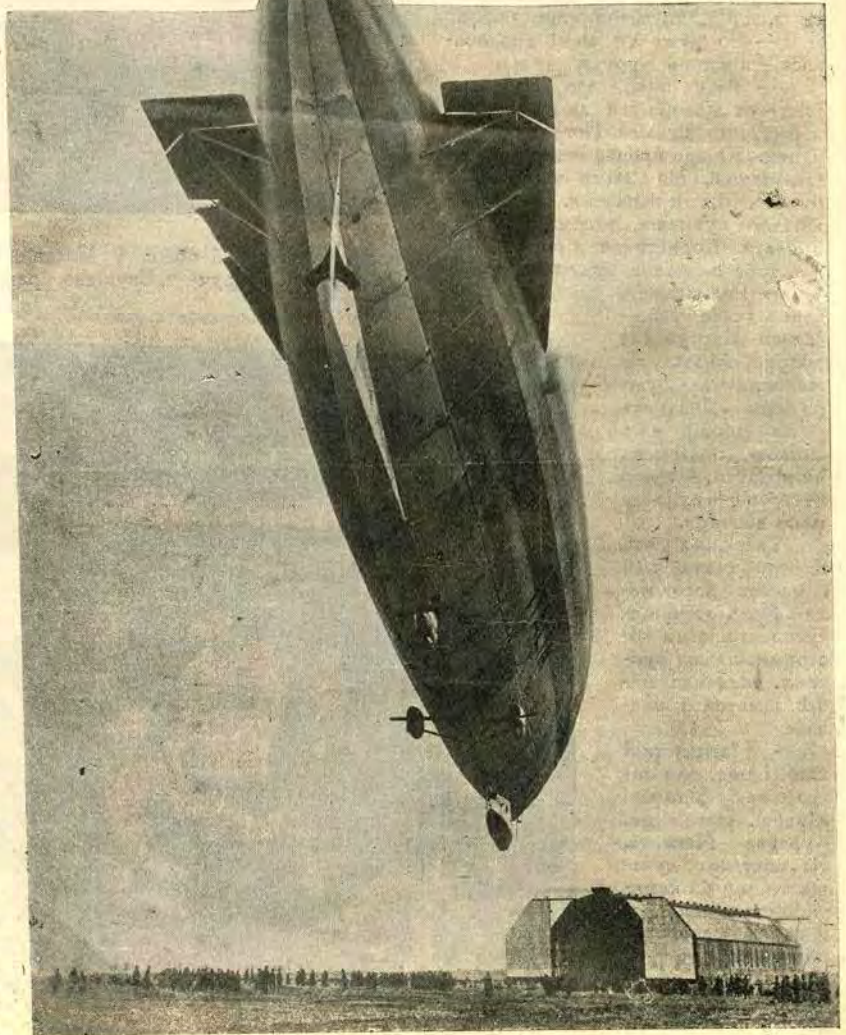
„Вийди, донько Османа, і покажи своє лице, що ясніше за місяць.“

„Вийди, донько Османа, і засмійся, дай подивитись на твої зуби, що блищать, як перлини.“

„Вийди, Ягде, донько Османа Алі, і подивись на нас своїми очима, що перед ними й зорі гаснуть.“

„Вийди, донько Османа“.

Довго співали вони, об'їждаючи хату. Нарешті Ягде вийшла. Радісними вигуками почала її вітати молодь. Найкращі джигіти виїхали наперед, щоб показати їй свою вправність. Але ніщо їй не тішило. На все вона дивилася з погордливою, зневажливою посмішкою. Нарешті мовила: — Це все, що ви тямите? Старі жінки мого племені знають більше за вас. Тепер мені ясно,

Дирижабль „Італія“, що на ньому Нобіле вилетів на Півн. бігун

через що Кургуз Мегмет хоче мене мати за жінку. Вei вашi жінки бридкі, молоді парубки — немов мокрі курки, отож він поклав собі взяти жінку іншої крові, щоб полішити своє плем'я. Але це йому не вдасться. Присягаюсь, що швидко вмиру, а не побачить він од мене ні сина, ані дочки.

Юнаки — татари скаженіли од лютої. Вони мало не накинулись на неї, щоб пошматувати, але тут гримнув могутній голос Кургузів:

— Стривайте, сини мого народу! Чи ж ви не знаєте, що Ягде — це невіджджена кобила? Чи ж не знаєте ви, яке мені пріввисько дали?

— Приборкувач диких коней! — хором відповіли вони і з веселим реготом чвалем поскакали до ставні.

Надвечір прибув старий імам з чушем, що був йому за писаря і з молодим татариним, що їхав за ним.

Старі люде помили імамові ноги і з глечика плюснули йому води на руки, щоб після дороги освіжив собі лице. Потім, скинувши взуття, він разом з іншими чоловіками увійшов до кімнати наречених. Це була кімната, де колись жила Саганде, а тепер жінки приготували її для Ягде. Оздобили стіни різнокольоровими шовками й галуззям, що надали в лісі. На долівці були килими та м'які хутра, посередині розкішний шлюбний килим, що ним користувалося все плем'я. На вузьких полицках над дверима та вікнами миготіли гнітики в кольорових шкляночках з олією. Кургуз, босий, у білому доломані й зеленому тюрбані поверх червоної фески, був уже тут. У святкових шатах його дуже тіло здавалося ще дужчим. Імам попрощав усіх сісти і зразу почав читати шлюбну умову, писану на довженному сувої жовтого пергаменту. Він записав імення молодого й нареченої, а також їхніх батьків і прабатьків. Під кінець церемонії увійшла Ягде з кількома жінками в кольорових шароварах.

— Хай дарує вона йому сина! — голосно співали жінки. — Хай ватажкові нашому подарує вона сина!

Тільки одна Ягде мала обличчя не закрите. Біде покриваво з волосся спадало їй назад. Імам, узявши її за руку, підвів до шлюбного килима, а чуш почав читати шлюбний церемоніал та умови шлюбної разлуки.

— Скільки дукачів заплатив ти за неї? — спитав він.

— Шістьсот! — гордо відповів Кургуз.

— А скільки ти згоден заплатити її батькові, якщо тобі заманеться повернути йому дочку через тиждень, через місяць, через рік, або через десять років? — далі питав чуш монотон-

Харків ремонтується. Механізовані роботи по переводу трамвая на широку колію

ним голосом. — Шістьсот раз по шістьсот дукачів! — гукнув Кургуз, з викликом глянувши на Ягде. Імам здивовано скинув на нього очима, а чуш спокійно записав на пергаменті названу суму.

— А тепер слухай, донько моя, звернувся до Ягде чуш. — Коли за десять років ти не породити йому сина, то вільна вернутись у дім свого батька і віддатися за іншого.

Цим і закінчився шлюбний обхід. Тоді найстаріша з жінок накинула на лице Ягде покривало, щоб однині ніхто, крім чоловіка, не смів на неї глянути.

Кургуз подався геть із хати і пішов до чоловіків, а Ягде залишилася з жінками. Багаття з березового хмизу тихенько потріскувало, клубки чорного диму спливали угору до зоряного неба, пара з казанів сповивала чоловіків, що сиділи на карачках, смакуючи молоду димну баранину, в тим часом парубки різали нових баранчиків на печеню.

Дівчата співали, танцювали та підносили смуглявим голим татарчатам солодкого пілаву і меду в стільниках.

Потім запалили невеличкі багаття, і татари, навколо посідавши невеличкими гуртками, слухали співців та музик, що вигравали на сопілках сумовитих мелодій.

Опівночі пролунав заклик до молитви, і бенкет враз припинився. Імам підвівся, вклонився, сім раз до землі чолом доторкнувся, поблагословив людей, що лежали ниць, і подався геть. Досхочу наївшись, татари тепер полягали горілиць і позасинали просто під голим небом.

Жінки розійшлися по хатах. Кургуз, скинувши взуття перед порогом, увійшов до кімнати Ягде. Коло казанів сиділо ще кілька хлопчиків, що доїдали залишки. Незабаром і вони пішли.

(Далі буде)

Фото Ю. Лукашевича

Хорі діти — на курорт. З Чернігівщини відправлено дітей робітників та селян на курорти Одеси. Супроводить дітей лікар окрздраву

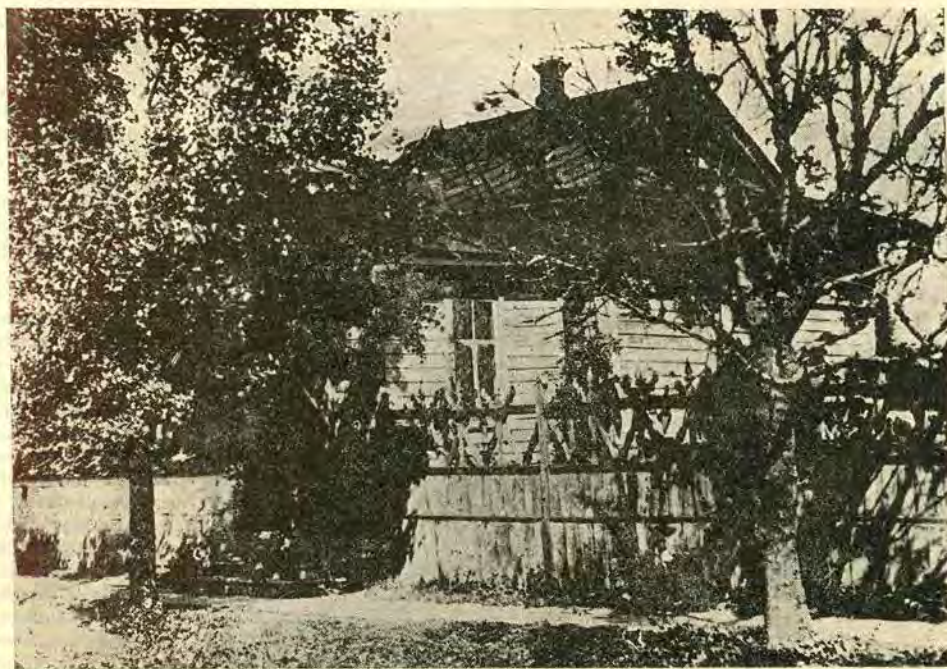

КАЗАНСЬКА ДЕМОНСТРАЦІЯ*)

(До 10-х роковин з дня смерті Г. В. Плеханова)

ЗА КІЛЬКА днів до 6-го грудня в Петербурзі проваджено діяльну пропаганду серед робітників і студентів, щоб улаштувати антиурядову демонстрацію коло Казанського собора. Незнаю, як ставились до цього робітники на фабриках і заводах; але революційне студентство зустрівало цей заклик з великим співчуттям; обіцяли зібратися коло собора вранці, перед „обіднею“. Енергійно серед студентства агітував Георгій

*) Нарис написано за спогадами д-ра А. А. Несвидського, що особисто брав участь в історичній демонстрації, де керував перший теоретик марксизму в Росії, Г. В. Плеханов. Несвидський за часів „Казанської демонстрації“ — студент 2-го курсу медико-хірургічної академії. В лютому 1879 року Несвидського ув'язнено, потім адміністративно вислано

Будинок у м. Липецьку, де жили Г. В. Плеханов та його батьки. Зараз будинок цей перетворюють у музей

Валентинович Плеханов. Невтомно переходив Георгій Валентинович з медико-хірургічної академії до технологічного інституту, до університету, до гірничого інституту, на заводи—на Виборзькій стороні, на

Петербурзькій. Треба було дивуватися, скільки енергії у тієї людини! Всюди встигав „Георг“, як його звичайно називали. Напередодні 6-го грудня він був увечері у нас на квартирі, за чаєм багато розповідав про свої агітаційні при-

з Петрограду до Кречмінука під вагляд поліції, без права куди-будь вступити. Нині д-р А. А. Несвидський завідує 1-ою Полтавською радянською амбулаторією. За довгі роки лікарської діяльності виключно серед міської бідноти лікаря-гуманіста А. А. Несвидського подано в день 1-х роковин Жовтневої Революції на звання героя праці.

годи, з великим захопленням говорив про конечну потребу демонстрації. Згадував демонстративний похорон Чернишова. Але, на його клопку, «це була малопомітна подія; ховали, мовляв, студенти свого товариша, замученого у в'язниці, і великого політичного значіння суспільство до цього не прив'язувало. А ось тут інша річ, адже тут виступатимуть робітники, а не тільки студентська молодь, та ще на Невському і коло Казанського собора, де панує великий рух на вулицях». Навіть слухати не хотів про можливість будь-якої невдачі, занадто вже конспіративно провадилося всю підготовчу роботу. «Мов сніг на голову буде для уряду цей виступ», говорив Плеханов. І коли ми бачили його захоплення, покидали нас сумніви й неспівність. Про можливість розгрому, про можливість жертв та інші дальші наслідки якось навіть і не говорилося. Вірили, що все обійдеться щасливо; а що буде опісля, про це й не думали. Плеханов пішов від нас вчасно, кудись квапився; на запитання, хто ж говоритиме з юрбою, відповів: «Не турбуйтеся, знайдеться хтось».

6-го грудня припало на понеділок. В учбових закладах, на фабриках і заводах роботи не було через «високоторжественний» царський день; вранці, о годині 9-й, ми юрбою рушили з Виборзької сторони в місто до Казанського собора; на шляху зустріли приятелів (Сергій Бобохов *) і вкупі, з піднесеним настроєм, подалися на Казанський майдан. Було ще рано і ми пішли в соборну церкву. День був холодний. Народу в соборі була безліч, але важко було розібрати, чи це богомольці, чи демонстранти. Серед присутніх було чимало студентів, курсисток, що раз-у-раз переходили з місця на місце.

До мене підійшов студент Бібергаль і сказав: «Ту панахиду, що її мали служити за жертви революційного руху, служити в царський день не будуть, бо духівництво відмовилось; буде відслужено молебень за здоров'я політичних в'язнів». Те саме потвердив і Боголюбов, **) що підійшов до мене пізніше: «нічого з попами не зробить» — додав він. Плеханов уже був у церкві і хвилювався, що мало робітників від Васильєвського острова. Ходіння по церкві, нервовий настрій молоді, розмови гуртками викликали у решти людей, що стояли в церкві, не то здивування, не то незадоволення. Коли скінчилась «обідня», церква швидко спорожніла і було видно, що учасників демонстрації зібралось дуже мало: 200—250 осіб.

Коли вийшли з собора і зішли в ганку, сформувалась невеличка група, що тут таки й спиналася. З промовою до присутніх звернувся В. Г.

*) Бобохова заслано до Сибіру на каторгу, де він і загинув.

**) Боголюбов — псевдонім, а справжнє прізвище — Емільянов — Олександр Андрієвич, кличка — «Андрейч». Боголюбов збожеволів і вмер у Казанській психіатричній лікарні. В зв'язку зі знущанням над Боголюбовим у Петербургському будинкові попереднього ув'язнення В. І. Засулч стріляла в градоначальника Трепова.

Г. В. Плеханов

ліціянта, а я мав змогу відскочити вбік.

Демонстрація закінчилась між одинадцятю вдень. Після арештів, переведених 6-го грудня на Казанському майдані, тревали далі даремні труси.

Через 6 тижнів призначено суд, що тревав з 18-го до 25-го січня 1877 року. «Справу про злочинну демонстрацію на Казанському майдані в м. С.-Петербургу, 6 грудня 1876 року» розглянуто в засіданні «особого присутствия Правительствующего Сената». Після судового слідства і судових дискусій обвинувачення взагалі сформульовано так: «Чи винні підсудні в тому, що 6 грудня 1876 року навмисне взяли участь у вчинках юрби на майдані перед Казанським собором у Петербурзі, що зібралася на те, щоб зухвало гудити встановлений законами спосіб правління, що й виявилось в прилюдно виголошеній однією із юрби особою промові, відповідній до згаданої мети, та в виставленні прапора з революційним написом „Земля і воля“. Вирок „правительствующего сената“ був нещадний — каторжні роботи на 15 років, кріпость на 10 років, позбавлення прав та заслани до Сибіру. Трьох чоловіків навіть засуджено було „віддати до одного з далеких монастирів на п'ять років, доручивши їх особливій опіці монастирського начальства, щоб виправити їхню моральність і закріпити в них правила християнських обов'язків».

Та від розвитку революційного робітничого руху, що почався з „Казанської демонстрації“, ці карі могли допомогти царатові хіба як мертвому каділо.

Гр. Рогозівський

*) Потапів Яків Семенович, робітник.

Парламентські вибори в Німеччині. Плакати проти буржуазної юстиції; в овалі—фашистська демонстрація

КОМУНІСТИЧНІ ДЕМОНСТРА-

Нещодавно в передмісті Парижа— «Пре-Сен-Жермен» відбулися широкі комуністичні демонстрації. Стурбована французька поліція організувала догляд за демонстрантами, використавши для цього навіть до-

ШОСТЕ ПОВСТАННЯ У ФРАН-

У в'язниці Кальві французький уряд провадить класову помсту морякам, засудженим за участь у ріжних повстаннях. Не витримавши злищань, не людської праці, голоду, жорстокого поводження— моряки повстали за ло-

тов. Фер'є

Комуністичні плакати: „Хай живе Радянський Союз“, „Колесниця миру Ліги Націй“

ЦІ БІЛЯ ПАРИЖУ

сягнення науки й техніки.
На нашому фоті (ліворуч)
— спеціальне швидке авто, що
вартує біля поліційного управ-
вління і за першою вимогою
готове рушити „на місце подій“

ДУЗЬКІЙ ТЮРМІ КАЛЬВІ

зунгом „Хай живе Марті“.
Повстання було придушено.
Моряків побито, а крім того
ще й засуджено на 2 та 3
роки. Найбільш активними
учасниками повстання були
матроси Фер'є і Молар

тов. Молар

Головний цукор, що його виробляє Черкаська рафінарня до 18.000 пудів на добу.

КРАЇНА ЦУКРУ

Нарис Сем. Найдена

КРАЇНА цукру—це сучасна Шевченківщина.

На терені Шевченківської округи росташовано більш а ніж у будь якій іншій окрузі України цукроварень. Саме тут закурила перша цукроварня й звідця пішов розвиток цукроваріння на Україні.

Перша цукроварня була в Смілі. Давно це було. Навіть точно не встановлено й коли—чи сто років тому в 1827 році, чи на 11 років пізніше в 1838 році. Збудував першу цукроварню фаворит цариці Катерини—граф Бобринський. Одержавши в своє володіння Смілу і багато земель навколо Сміли й маючи силу кріпацьких рук почав граф розводити цукровий буряк і займатись цукроварінням.

Досить скромним підприємством розпочала свою роботу перша цукроварня. Історик Смілянської цукроварні пише, що це був звичайнісінький сарай, обмазаний глиною, з 10 гвинтовими пресами й кінним приводом. Перші роки завод переробляв 150 берківців на добу.

Що сказав би цей історик зараз, коли б побачив велетенський трьохповер-

ховий корпус заводу, електрофікований? Що сказав би старий історик, коли б йому стало відомо, що замість 150 берківців на добу, Смілянська цукроварня дійшла зараз до виробу 4200 берківців буряку на добу.

Здивувався б старий історик!

А проте Смілянська цукроварня на цьому не думає спинятись і має широкі перспективи в майбутньому що до дальнішого розвитку.

Крім Смілянської цукроварні працює зараз на Шевченківщині ще 12 цукроварень.

5 мільонів пудів цукру дала республіці в цьому році Шевченківщина.

Працює на Шевченківщині й 3 рафінарні. Може вам не зрозуміло різниця між цукроварнею й рафінарнею. Пояснюємо: рафінарня виробляє різні гатунки грудкового й голівного цукру—твердого цукру. Іде цей цукор в Росію, де люблять чай „в прикуску“ і за кордон. На Черкаській рафінарні, одній з найбільших рафінарень в СРСР вам покажуть „цілі гори невели-

Технікум цукрової промисловости в м. Смілі—один на СРСР

их цукрових го-
лів, що лише го-
тують у нас,
завтра поїдуть
до далекої Пер-
сії, Туреччини,
а забуті кутки
далекі Азії. І
авіад чи в да-
лекій Азії, спо-
дивачі Черкась-
кого цукру уя-
вляють собі його
батьківщину—
спокійні око-
лиці невеликого
міста, синій Дні-
про, що несе во-
ди біля самої
рафінарні, ве-
дентські корпуси
заводу, де точи-
ться напружена
праця без пере-
рви і в день і в
ночі це аупня-
ються 7—8 міся-
ців. Наші цукро-
ві заводи крім
великого еконо-
мічного значіння
мають також ве-
лику, культурну
вагу. Земельне
господарство за-
водів в зразковим господарством, що має вплив і підвищує агро-
культуру тисячі селянських господарств. Підчас виробництва
тисячі робітників обслуговують клубами, що пропускають що
дня сотні відвідувачів. Гарні театри, бібліотеки в декілька ти-
сяч книг, кіно, радіо-устаткування на більшості заводів—несуть
робітникам і селянам задоволення їх культурних потреб.
Далеко від залізниці, за густими лісами, серед забутих сел—

В літку робітники й селяне одвідують заводський клуб

цукроварні ся-
ють електрикою
й разом з цукром
дають знання,
свідомість і по-
літичний розви-
ток працюючим
і околицьному
селянству.

Тікаючи від
революції за
кордон „цукрові
королі“ — Боб-
ринські залиши-
ли Смілянському,
пролетаріяті вів
свої палаці. До
речі палаці не
досить гарні. Мо-
гли б графи кра-
щі збудувати.

Забрав ці
палаці Смілян-
ський Технікум.
І там де колись
їхня світлість по
паркетах тихих
кімнат шпациро-
вали, тепер гомін
сотень молодих
голосів. У ко-
лишніх „гостин-
них“, „столових“
„будуарах“ — те-
пер аудиторії, ла-

бораторії, наукові кабінети. Там тепер ВИЩ—Смілянський Тех-
нікум цукрової промисловости—єдиний на весь С. Р. С. Р.
Від 150 берківців до 6000 берковців на добу. Від поміщицької
експлоатації до соціалістичного підприємства, де праця прова-
диться за законами про ретельну охорону такої. Від графських
палаців до ВУШ’у. Таким шляхом іде зріст нашої цукрової про-
мисловости.

Черкаська рафінарня—одна з найбільших в СРСР, що року добудовується й поширюється

На стадіоні металістів у Харкові

ФІЗКУЛЬТУРНА

(На шкільному святі фіз

СОНЦЕ—яскраве сонце, вперше за весну усмінулося як слід. Такі ж сонячно-радісні й дитячі обличчя. Сьогодні школярі „герої дня“. Сьогодні вони в центрі уваги.

Якось чудно, незвичайно бачити на майдані „Спартак“ замість звичайних тут футболістів—півторатисячну армію дітей, веселих, галасливих. Сьогодні огляд їхньої фізкультурної роботи. Шкільне свято фізкультурної зміни вперше влаштовується в Харкові—ось чому всі такі захоплені й радісні.

Продунали звуки маршу і на майдан струнками колонами почали виходити школярі.

Всі в однакових вбраннях: темні штанці у хлопців—темні шаровари у дівчат, білі сорочки й блузки. 1300 чоловік—в ногу, чітко пройшли по майдану, зірвавши

ЗМІНА ЙДЕ

культури в Харкові)

захоплені оплески. Адже подібного грандіозного видовища в Харкові не бачили.

Вільні рухи всієї маси учасників були дуже гарні.

За ними йшли естафетні змагання в бізі, далі показові матчі волей-больних команд шкіл і шкільних гостей—клубів.

В кінці різні ігри.

Треба було бачити радість і задоволення дітей, щоб зрозуміти, як розумно зробила Окррада фізкультури, організувавши перше шкільне свято.

Ось де для фізкультурних організацій непочата ділянка роботи.

Вміло і своєчасно засіяне фізкультурне насіння дасть добрі плоди—здорову, міцну, загартовану зміну.

Перший крок зроблено.
Фізкультурна зміна йде.

БІГОМ З ПОЛТАВИ ДО ХАРКОВА

Ще взимку надумали полтавські залізничники зробити естафетний перебіг з Полтави до Харкова. Вирішено—зроблено—і з березня почалися регулярні тренування. Серйозно поставилися фізкультурники до цього винятково грандіозного перебігу. Підготувалися добре.

20 травня о 5 год. 37 хв. з Полтави вибіг перший бігун. Через 5 кілометрів на нього чекав другий бігун, кому й було вручено естафету—паличку з бамбуку зі вкладеною всередину привітальною грамотою харківцям.

І так перебігаючи кожний свої 4—5 кілометрів і передаючи естафету дальшому,—33 учасники перебігли всю путь в 141 кілометр, що відокремлює Полтаву від Харкова, за 10 годин 23 хвил.

О 4 год. дня останній бігун прибіг до місця фінішу на стадіон „Черво́ний Залі́зничник“. Незабаром за першим учасником прибули зі своїх етапів і інші бігуни. В присутності величезної маси глядачів усі полтавці в однакових костюмах зі стрічкою на грудях „Полтава-Харків“ пробігли по стадіону.

Важка атлетика на святі фізкультури

Вправи на турнікові, нижче—на паралелях

РОБИМО ЛІКИ Й ПРЕПАРАТИ

З лабораторії хеміко-фармацевтичного відділу Укр. Держ. Санітарно-Бактеріологічного Інституту ім. Мечнікова

Лікар Григорович

В 1916 році, коли була велика недостача в ліках і реактивах, Харківське Медичне Т-во вирішило організувати установу, де зосередиться б у міру можливості готування ліків і розроблення метод одержання їх.

В цей час в окремих лабораторіях Харкова при ВУЗ'ах уже, можна сказати, кустарним способом виготовлялося ліки: зокрема при Хеміко-Мікроскопічному Інституті Харківського Медичного Т-ва я почав виготовляти препарати, що містять фосфор (лецитин і фітин); хлористий етил, чистий хлористий натр, сульфат двоамонійний—виготовлялось при Харківському Технологічному Інституті, саліцилові препарати

Проф. Златогоров

Робітники інституту за працюю

—аспірін, салол, саліцилово-кислий натрій в органічній лабораторії Харківського Університету.

Всі ці виробництва було сконцентровано в одній установі—в Хеміко-Фармацевтичному Інституті Харківського Медичного Т-ва, нині Хеміко-Фармацевтичному відділі Українського Державного Санітарно-Бактеріологічного Інституту ім. Мечнікова під завідуванням проф. К. А. Красуського.

В 1917 р. було вироблено за весь рік 90 кг фітину. Виробництво останнього ступеню збільшувалося і вже в 1925 р. відділ міг випускати до 2.000 кг фітину.

Лікар Кандиба

Хемічна лабораторія

Нині, завдяки постійній науковій роботі і техніці можна мати до 4 тис. і більше кг на рік.

Фітин — фосфорне сполучення рослинного походження. Він міститься майже в усіх травнистих рослинах і насінні.

Питання про вживання препаратів, що містять фосфор, у терапії, здається, таке ж старе, як сама медицина. Вживалось їх з лікувальною метою уже за давніх часів, правда, несвідомо і чисто емпірично: яєчний жовток, ячмінні відвари, продукти спалювання кісток, полові залози і сім'я тварин то-що, відоми були з давніх давен, як засоби, що зміцнюють організм.

Фосфор відіграє величезну роль в організмі людини й тварини. В більшості наших органів знайдено сполучення фосфорної кислоти: в попелі тканин, в кров'яних кульках, у плазмі в кістках то-що; одне слово, правильно висловився Буршард, сказавши: «без фосфору жодна клітина не може ні утворитися, ні існувати».

Далі доведено, що організм людини вилучає щодня разом із сечею досить значну кількість фосфорної кислоти — 0,035 гр. на 1 кг ваги.

За нормального стану організму ці втрати фосфору легко поповнюють та кількість його, що надходить разом із їжею. Але існує ціла низка фізіологічних, патологічних станів, коли харчового фосфору не досить, щоб надолужити втрату організмом, наприклад, вагітність, рахітизм, нервова втома, то-що. В таких випадках треба доставляти організмові більшу кількість фосфору в вигляді препаратів, що містять його.

Кількість препаратів фосфору, що їх пропонувано в різний час, досить велика. В чи-

Пакують препарати

слі таких препаратів визначне місце має препарат фітину. Біологічне чинення його блискуче довів експеримент, що його поставив у загально-патологічній лабораторії Харківського Університету (нині Харківський Медінститут) проф. Павлов. Експеримент було пророблено над собаками.

Фітинові приписують особливі якості в його впливі на міну речовин. Фітин поліпшує живлення кліток і тканини нашого організму. Фітин завдяки своєму рослинному походженню, високому процентові фосфору і здібності вводити одночасно з організмом основи (солі кальція і магнія) найзручніший препарат у всіх тих випадках, коли потрібне лікування фосфором.

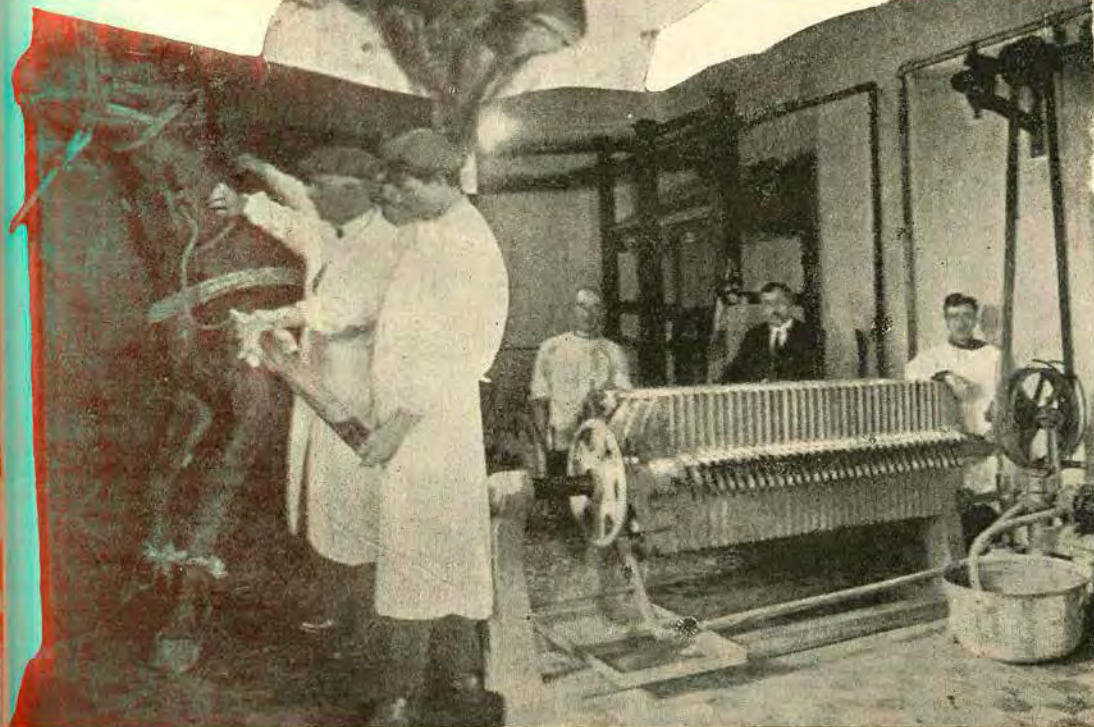
Виробництво дитячого борошна „фіто-борошно“ виникло в 1925-26 р. при чому декстринування борошна доходило до 10%. Нині йдуть експерименти за методами, що їх я вивчив у Німеччині. Завдяки цій роботі декстринування борошна доходить до 70%. Декстринуючи борошно, ми тим самим робимо його більш травним для дитячого організму, обертаючи крохмаль борошна

на декстрин, що легко розчиняється. Потрібні для цієї мети апарати зроблено на наших заводах. Вони ані трохи не гірші німецьких. Фіто-борошно вживається як підгодовування для дітей раннього віку, коли не вистачає материного молока. Аналогічні препарати — от як борошно-Нестле, Куфке, Алленбера привозились до нас також за кордону. Фіто-борошно виготовляється зі свіжих споживних продуктів — борошна, молока та цукру і комбінується з фітином нашого ж виробництва. В цьому році Хеміко-фармацевтичний відділ випустив ще два нових препарати: фітоферрін і неорганічну сироватку Трунечка.

Перший препарат мусить мати попит там, де організм потребує заліза й фосфору, особливо в дитячому віці, при рості слабо розвинутих дітей і взагалі при таких хворобах, як рахіт, малокровність то-що; другий препарат потрібен для людей старшого віку при склерозі жи.

Фото А. Орловича

Беруть кров

Посередині лікар Соломонов

Лікар С. Соломонов

Як стати славетним письменником

Підручник для початківців

ЗДАВНІХ часів чомусь думають, що ніби то письменникові треба мати талант. Брехня! Буржуазна вигадка! Письменником може бути кожна людина, аби в неї під руками був шматок паперу та олівець. І в свою чергу—кожний письменник може бути славетним, аби він видав хоч одну книжку. Звичайно, якщо у вас рідний дядя—завідувальник видавництва—то вам, як кажуть, „і книги в руки“. Але ж, беручи на увагу, що не в усіх є дяді і не кожний дядя—завідувальник—ми й хочемо тут дати письменникам-початківцям кілька потрібних порад.

1. Найголовніше в кожному творі—це його назва, бо вона завжди міститься на найкращій сторінці книги—обкладинці. Назву цю треба давати так, щоб, з одного боку, до смерті здивувати читача, а з другого—щоб, прочитавши її, не можна було здогадатися про зміст самої книги. Особливо рекомендуємо початківцям такі назви: „За що та навіщо?“, „Чотири збоку“, „Не підходить—вдарю!“ і т. под.

2. Крім назви, для успіху книжки має значіння й малюнок на обкладинці. Його теж треба подати читачеві як слід. Наприклад, коли ви пишете про землетрус у Криму—непогано намалювати римського воюючого з величезними радіонавушниками в зубах.

Коли ж ваша книга говорить про змичку з селом—на обкладинці обов'язково повинна бути „Ей-фелева вежа“ або ж...

А проте, художники це й без мене добре знають.

Тому авторам турбуватися нема чого: загвинтять обкладинку „на ят“.

3. Кожну книжку обов'язково треба присвячувати комусь із відомих людей. Наприклад: „Мовму одиодумцеві А. Толстому“, „Миші Лермонтову на спомин“, „Буровістнику від орла“, „Горькому—Мерлушкін“.

4. Непогано з першої ж книжки друкувати й свого портрета. Сфотографуватися можна різно: 1) з ногами, 2) до половини („кабинет-елеган“), 3) в три чверті, 4) в одну третину (так зван. „аліментний розмір“). Найкраще фотографуватися з ногами: поперше, не дуже буде видко вираз вашого обличчя, а по друге, це фото дасть

критикові привід кинути блискачку й приймуну для вас фразу: „В цій книжці ми ясно бачимо Івана Мерлушкіна у весь його аріст“. Якщо ви боїтесь, що з портрета вас можуть пізнати і навіть побити, то найкраще містити портрет небіжчика брата, неприємного для вас знайомого то-що.

5. Перед виходом у світ книги, треба тонко та вміло звернути на себе увагу читачів.

Для цього можна, наприклад, вступити в якусь літературну організацію, а через три дні надіслати до всіх редакцій такого листа:

„Цим сповіщаю, що з 2-го травня с. р. я ніякого зв'язку з асоціацією „АБВГДЕЖЗ“ не маю.

Робота над романом „На горі бузина“ (3 крб. в твердій обкладинці) не дає мені часу працювати на користь зазначеного т-ва.

Відомий письменник Мерлушкін“.

Непогано дати й таке „спростовання“:

„Зогляду на те, що деякі громадяне поширюють чутку, ніби я в своєму романі „На горі бузина“ (вийде в липні—книгопродавцям знижка!) змальовую побут Комгоспу—категорично зауважую, що це все вигадки і кожний громадянин, прочитавши роман, переконається правдивості моїх слів.

Що до брехунів, то я притягну їх до відповідальності.

З привітанням,—Мерлушкін“.

Ну, здається, все...

Сергій Чмельов

Пху! Ледве не забув.

Може ж хтось запитає: а як же ж писати саму книгу?

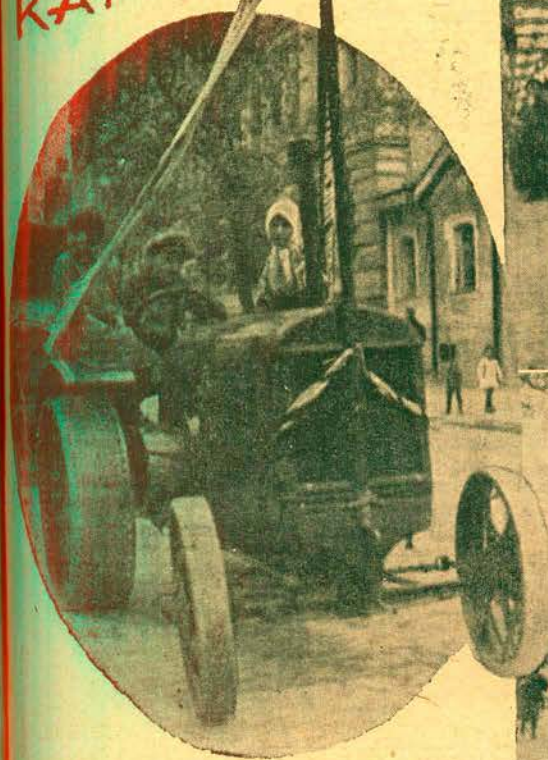
Та господи ж: аби олівець та шматок паперу—а там—встигай тільки до видавництва відвозити. Та я ж, здається, казав уже: таланту для цього не треба, це не брехня, не вигадка, а... гірка правда.

Тепер писати дуже легко.

Ну, а що читати оту писанину тяжко, то це письменника „не торкається“.

Книжковий КАРНАВАЛ

ДВОХТИЖНИ РИК української преси закінчився в Харкові величезним книжковим карнавалом.

Столиця України була незвичайно здивована: ще ніколи ніхто не бачив такого яскравого й веселого святкування друкованого слова.

Інсценізація літературних творів, переважно дитячих, приваблювала до себе, захоплюючи несподіванкою. Герої дитячих оповідань Дефо, Жюль-Верна, Майн-Ріда і т. інш. наче ожили веселою юрбою на вулицях міста.

Гомін, сміх, гуркотіння авто і згуки оркестер, — все це підбадьорювало веселі дитячі групи учасників карнавалу і безліч глядачів.

Центром цього своєрідного святкування були діти — квіти великої пролетарської сім'ї. Вони давали тон усьому карнавалові і найкраще свідчили про велике досягнення радянської влади на культурному фронті.

В національних українських убраннях молодь несла цитати з творів Івана Франка, Коцюбинського, Шевченка та інших.

Велика демонстрація, надзвичайна „подорож“ книги вражала всіх.

Поважно, спокійно йде грубий, важкий капітал К. Маркса, а далі „Вишневі усмішки Остапа Вишні“, великі плакати, емблеми друкарства і т. под.

Книжковий карнавал пройшов через книжковий базар, а далі майдани Р. Люксембург та Тевелева, вул. Лібкнехта аж до комунального парку.

Тут на просторі на свіжому повітрі відбулися великі мітинги, живі газети, виступи промовців.

Вже надвечір учасники карнавалу потроху розійшлися.

В = С = Е = М

ГОСУДАРСТВЕННЫМ
КООПЕРАТИВНЫМ И
ЧАСТН. ОРГАНИЗАЦ.

**Запомните, что самые ЛУЧШИЕ
и ДЕШЕВЫЕ ЗЕРКАЛА**

имеются на вновь открытой государ-
ственной зеркальной фабрике

„Красный зеркальщик“

при Харьковском Комборьбесе

Адрес: Дмитриевская 19, телефон 46-51

1-я В ХАРЬКОВЕ СПЕЦИАЛЬНАЯ
ЛАБОРАТОРИЯ

„ДИЕТИЧЕСКОЕ ПИТАНИЕ“

Натуральные, лечебные, очи-
щенные и профильтрованные

ПИВНЫЕ ДРОЖЖИ

ЕЖЕДНЕВНО СВЕЖИЕ
(жидкие и в таблетках)

Вернейшее средство от малокровия,
фурункулеза, чирей, прыщей, нарывов,
худосочия, невралгии, кишечных и др.
заболеваний. Признано лучшими про-
фессорами Ленинградск. клиник и больниц.

— Отпускаются —

по рецептам и без рецепта врача.
Харьков, ул. Свердлова, (б. Екатерино-
славская) № 19. Иногородним высыл.
в таблетках не менее 12 трубок при
зататке в 2 рубля.

БЕРЕЗОВСКИЕ МИНЕРАЛЬНЫЕ ВОДЫ

(В 16 ВЕРСТАХ ОТ ХАРЬКОВА)

ПОСЛЕ КАПИТАЛЬНОГО РЕМОНТА ОТКРЫТЫ

КОНСУЛЬТАНТАМИ
СОСТОЯТ:

проф. Гринштейн А. М.
проф. Зорохович Г. М.
д-р Иозефович А. В.
пр.-доц. Коган-Ясный В. М.

пр.-доц. Кричевский С. А.
проф. Кудинцев И. В.
проф. Лифшиц М. И.
пр.-доц. Маклецов И. И.
д-р Спиваков Б. И.

проф. Файншмидт И. И.
д-р Френкель М. А.
проф. Черников Е. А.
проф. Якушкин С. Г.

ПОКАЗАНИЯ: Заболевания мочевых путей, обмена веществ, желудочно-кишечные, вегетативные неврозы, анемии

ЗАПИСЬ БОЛЬНЫХ ПО ПОКАЗАНИЯМ ВРАЧЕЙ ПРОИЗВОДИТСЯ В ОКРЗДРАВЕ, КОМНАТА № 2

РУЧКИ САМОПИШУЩИЕ

всех систем, перья
золотые неизнаши-
вающиеся исправ-
ляет и делает новые
артель „АВТОПЕРО“
Технорук БОРМАС.
Площадь Урицкого, № 7,
б. Воскресенская.

НОВИЙ ПОЛНЫЙ
САМОУЧИТЕЛЬ

КРОЙКИ И ШИТЬЯ ЖЕНСКОГО И ДЕТСКОГО ПЛАТЬЯ И БЕЛЬЯ

всех фасонов в обработке и под редакцией
И. Д. Дайкиной. В книге 294 рисунка и
чертежа. Цена с пересылкой 3 р. 35 коп.
Книжный склад „КНИГО-ЕД“, Москва,
ул. Герцена, д. 22-42.

НОВАЯ КНИГА

САМОУЧИТЕЛЬ

кройки МУЖСКОГО платья с 73
рисунками и чертежами
Цена 1 руб. 80 коп., с пересылкой
2 рубля.

Москва, ул. Герцена, 22/42.
Книжный склад „КНИГОВЕД“

СПЕЦИАЛИСТ ОРТОПЕДИЧЕСКОЙ ОБУВИ
Я. Л. КОНДРАТЬЕВ

Харьков, ул. Свердлова № 17.

Прием заказов обуви на
больные ноги, здесь же
принимаются заказы на
ИЗЯЩНУЮ ОБУВЬ